

ชื่อวิทยานิพนธ์ หน้าทีของภาษาในบทละครเพื่อเยาวชนของโครงการสื่อชาวบ้าน

(คณะละครมะขามป้อม)

ผู้เขียน ไหมทิพย์ ตันสุพงษ์

สาขาวิชา ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาหน้าทีของภาษาที่ใช้สื่อสารในบทละครของคณะละครมะขามป้อมที่สัมพันธ์กับการสื่อความหมายและคุณค่าของเนื้อหาของบทละคร 5 เรื่อง ที่จัดแสดงในปี 2536 - 2540 คือ 1. พิษฐานเอย 2. เจ้าลอ 3. จันทโครพ ตอนโง๊ะ...before time !

4. มาลัยมงคล 5. หุ่นไต่กา

บทละครทั้ง 5 เรื่องมุ่งสื่อสารกับเยาวชน นำเสนอแนวคิดที่จำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกได้แก่ ปัญหาสุขภาพจิตที่แก้ไขได้ด้วยความเข้าใจปรัชญาชีวิตที่เหมาะสม เน้นที่ความเข้าใจจุดมุ่งหมายของชีวิต คุณค่าที่มนุษย์ควรยึดถือและความสัมพันธ์ในครอบครัว กลุ่มที่สอง ได้แก่ ความไม่เป็นธรรมทางสังคมอันเนื่องจากการพัฒนาที่กระทบต่อชีวิตของชาวนา และกลุ่มที่สาม ได้แก่ การค้นพบคุณค่าและบทบาทหน้าที่ของบุคคลในภารกิจของชีวิต

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของบทละคร พบว่าบทละครใช้บทสนทนาของตัวละคร และคอรัส ประกอบกับบทเพลง สื่อ แนวคิด โครงเรื่อง ลักษณะนิสัยของตัวละคร ได้อย่างเป็นเอกภาพ ทั้งนี้วิเคราะห์ได้ว่าภาษาของบทละครทำหน้าที่สื่อความหมายและสร้างความประจักษ์ในคุณค่าของบทละครดังนี้

ในหน้าที่ด้านอารมณ์และความงาม ภาษาของบทละครที่ศึกษาแสดงอารมณ์หลักของตัวละครให้เห็นว่าสัมพันธ์กับลักษณะนิสัยและความขัดแย้งในโครงเรื่อง เช่น ความไม่มั่นใจในตนเองและความสิ้นหวังของเจ้าลอ ความอยากรู้อยากลองของจันทโครพ ความทุกข์ทรมานและความโกรธแค้นของมาลากับมาลี ความว่าเหว่เดียวดายของดาวเรืองและความคับข้องใจของหุ่นไต่กา กล่าวได้ว่าภาษาของบทละครทำให้ผู้ดู/ผู้อ่าน เข้าใจตัวละครและเกิดอารมณ์ร่วมอย่างลึกซึ้ง

ในการทำหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครและตัวละครกับผู้ดู/ผู้อ่าน ภาษาของบทละครที่ศึกษาแสดงความสัมพันธ์ทางอารมณ์ระหว่างตัวละครในช่วงเหตุการณ์สำคัญ เช่น ความไม่เข้าใจกันของเจ้าลอกับพระมารดา การตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่หลงผิดของ

จันทโครพ การกล่าวโทษตนเองและประชดชีวิตของมาลาและมาลี ความท้อแท้ของดาวเรืองกับพ่อแม่ การเอาชนะปีศาจของหุ่นไล่กา นอกจากนี้บทละครยังมุ่งกระตุ้นการขบคิดด้วยการกล่าวกับผู้ดู/ผู้อ่านโดยตรง ให้เทียบชีวิตในบทละครกับประสบการณ์ของผู้รับในโลกของความจริง

ในหน้าที่ด้านการอ้างอิง ภาษาของบทละครที่ศึกษาได้อ้างอิงถึงบทประพันธ์ซึ่งมีชื่อเสียงในยุคก่อน เป็นการให้ความสำคัญเคยต่อลักษณะเด่นของตัวละครและโครงเรื่องในงานเก่าให้เป็นประโยชน์ต่อการสื่อความหมาย โดยเฉพาะปัญหาอันเป็นลักษณะสากลของมนุษย์ เช่น ความมัวเมา การข่มเหงทางเพศ ประสบการณ์ก่อนเวลา ตลอดจนความผูกพันของคนกับสัตว์ บทละครยังได้ปรับการอ้างอิงบทประพันธ์เก่าแก่ให้เข้ากับปัญหาของสังคมสมัยใหม่ คือ ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาการพัฒนาและบริโภคนิยมที่ทำลายวิถีชีวิต ปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว นับเป็นการอ้างอิงบริบททางวัฒนธรรมร่วมสมัยที่สร้างความตระหนักในปัญหาและกระตุ้นให้เห็นแนวทางแก้ไขได้ด้วยตัวเอง

การทำหน้าที่ภาษาทั้ง 3 ด้าน ในบทละครที่ศึกษา เห็นชัดว่าเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการสื่อสารที่สร้างความตระหนักในปัญหาร่วมสมัย ให้เห็นที่มาของปัญหา สร้างความเข้าใจมนุษย์และทำให้เกิดความชื่นชมในคุณธรรมของมนุษย์ นับว่าภาษาของบทละครได้ทำหน้าที่สัมพันธ์กับความหมายและคุณค่าของบทละครได้เป็นอย่างดี

Thesis Title: The Language Function in the Plays for Youth Performed
under the Grassroots Micro Media Project
(Makampom Group)

Author: Miss Maithip Tansupong

Major Program: Thai Language for Communication

Academic Year: 2001

ABSTRACT

This thesis aims to investigate the communicative functions of the language in the plays in relation to the plays' messages and values. Five plays performed by Makampom Group during 1993-1997 are selected for study; they are 1) Phitsathan ...Oei, 2) Chao Lo, 3) Chanthakhorop: Cho...before time!, 4) Malaimongkhon, and 5) Hun Lai Ka.

The aim of the selected plays is to convey messages to the youths. Three main themes can be identified. The first theme deals with psychological problems that could be redressed if a person gains an insight into the problems and follows an appropriate philosophy of life. The plays emphasize understanding of one's goal in life, true values that one should adhere to, and familial relationship. The second theme treats an instance of social inequity brought about by development that drastically affects farmers' life. The third theme concerns the discovery of one's value or essence as well as obligations he has to answer for in life.

On investigating the components of the plays, it is found that dialogues between characters and choruses, coupled with the songs' lyrics, are harmoniously and artistically employed to convey themes, plots and characteristics of the characters. The language in the plays serves to convey the plays' messages and constitutes their values as follows:

With respect to the 'emotive' and 'poetic' functions, the plays' language depicts the characters' salient emotional states, which are compatible with their traits and conflicts in the stories, such as Chao Lo's lack of self-confidence, and despondency; Chanthakhorop's undue inquisitiveness, Mala and Mali's suffering and resentment; Dao Ruang's loneliness and

melancholy; and Hun Lai Ka's frustration. Through this language use, the audience gains profound understanding of the characters and feels sympathy with them.

Another function of the language in the plays is to express the relationship between the characters, and the characters and the audience. In inciting moments, such conflicts between characters as misunderstanding between Chao Lo and his mother, inducement of Chao Lo by his misguided peers, mutual accusation and self-abasement of Mala and Mali, estrangement between Dao Ruang and her parents, and subduing of the Demon by Hun Lai Ka are vividly expressed. In addition, the plays' epilogues directly addressed to the audience encourage them to ponder and relate the kinds of life depicted in the plays with their own experiences in the real world.

With respect to the 'referential' function, the plays allude to famous classic literary works, making use of the audience's familiarity with the characters' distinctive traits and the stories' plots to impart new meanings, especially the universal problems of mankind such as infatuation and gullibility, sexual abuse, premature experience, and bonds between man and animals. Established literary works are cleverly adapted to account for such social problems in modern world as drug abuse, child prostitutes, development and consumerism that destroy people's way of life, and conflicts within the family. Reference to contemporary cultural contexts makes the audience realize the gravity of the problems and at the same time urges them to find their own ways of solution.

It is evident that the three language functions are integral to the communication process, where awareness of contemporary problems and their origins, understanding of human follies, and appreciation of human virtues are invoked. In concert with the plays' tenors and values, the language in the selected plays has successfully fulfilled its functions.

